

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz niektórych innych ustaw (druk nr 949)

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa ma na celu rozszerzenie kompetencji Rzecznika Praw Dziecka oraz rozbudowanie jego uprawnień procesowych w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sądem Najwyższym, sądami powszechnymi i sądami administracyjnymi.

Ustawa umożliwi Rzecznikowi Praw Dziecka udział w postępowaniach przed Trybunałem Konstytucyjnym wszczętych na podstawie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich lub w sprawach skargi konstytucyjnej, które dotyczą praw dziecka.

Ponadto ustawa przyznaje Rzecznikowi Praw Dziecka uprawnienie do występowania do Sądu Najwyższego z wnioskami w sprawie rozstrzygnięcia rozbieżności wykładni prawa w zakresie przepisów prawnych dotyczących praw dziecka.

Na mocy przepisów ustawy Rzecznik Praw Dziecka uzyska również prawo wnoszenia kasacji albo skargi kasacyjnej, w postępowaniu cywilnym, karnym i w sprawach o wykroczenia, a także możliwość udziału w toczącym się już postępowaniu w sprawach nieletnich, na prawach przysługujących prokuratorowi.

Ponadto ustawa wyłącza Rzecznika Praw Dziecka z kręgu podmiotów obowiązanych do uiszczania kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym.

Ustawa nowelizująca zmienia następujące ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania

w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym i ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 72. posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2010 r. w oparciu o projekt senacki.

Projekt był przedmiotem prac sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Zmiany wprowadzone do ustawy na etapie prac w Sejmie polegały w szczególności na :

- wyeliminowaniu przepisu dotyczącego zaliczenia okresu zatrudnienia na stanowisku Rzecznika Praw Dziecka do stażu pracy oraz przepisu przejściowego przewidującego rozciągnięcie tego przepisu na osoby, które zajmowały stanowisko Rzecznika Praw Dziecka przed dniem wejścia w życie opiniowanej ustawy,
- doprecyzowaniu przepisu dotyczącego występowania Rzecznika Praw Dziecka do Sądu Najwyższego w sprawie rozstrzygnięcia rozbieżności wykładni prawa w zakresie przepisów prawnych dotyczących praw dziecka (art. 10 ust. 1 pkt 2b ustawy o RPD),
- przyznaniu Rzecznikowi Praw Dziecka uprawnienia do udziału w toczącym się postępowaniu w sprawach nieletnich, na prawach przysługujących prokuratorowi (art. 10 ust. 2 pkt 3a ustawy o RPD),
- rezygnacji z doprecyzowania przepisu wskazującego, iż Rzecznik Praw Dziecka może żądać wszczęcia postępowania przygotowawczego tylko w sprawach o przestępstwa ścigane z urzędu (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy o RPD),
- uzupełnieniu przepisów o zmianę w ustawie o Rzeczniku Praw Obywatelskich, która obliuguje Rzecznika Praw Obywatelskich do poinformowania Rzecznika Praw Dziecka o wniesieniu wniosku do Trybunału Konstytucyjnego, w przypadku jeżeli wniosek taki dotyczy praw dziecka (art. 16 ust. 3 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich),
- dodaniu zmian w ustawie o gospodarce nieruchomościami (art. 6 noweli).

III. Uwagi szczegółowe

Przepis art. 6 opiniowanej ustawy wprowadza zmianę w art. 43 ust. 4a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami dodając Rzecznika Praw Dziecka do katalogu podmiotów, w przypadku których nie jest wymagana zgoda organu nadzorującego

na dokonanie określonych w ustawie czynności w odniesieniu do nieruchomości oddanych tym podmiotom w trwały zarząd. Równocześnie z opiniowaną ustawą toczą się prace legislacyjne nad ustawą o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami, uchwaloną przez Sejm na 72. posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2010 r. (druk senacki nr 954). Ustawa ta również nowelizuje art. 43 ust. 4a, uzupełniając wskazany w tym przepisie katalog podmiotów o "inne sądy administracyjne". Na tym etapie prac legislacyjnych nie można jednoznacznie przesądzić w jakim terminie zakończy się proces legislacyjny w zakresie wymienionych ustaw i która z nich wejdzie do porządku prawnego wcześniej. Niemniej należy zauważyć, że zmiana, która wejdzie w życie jako pierwsza zostanie wyeliminowana przez zmianę "późniejszą", a tym samym zamysł prawodawcy nie zostanie w pełni zrealizowany. W celu wyeliminowania tego ryzyka proponuje się ograniczyć nowelizację do dodania odpowiednich wyrazów w art. 43 ust. 4a ustawy o gospodarce nieruchomościami, odstępując od zasady sformułowanej w § 87 Zasad techniki prawodawczej, która nakazuje nadanie zmienianemu przepisowi pełnego nowego brzmienia. Zabieg taki pozwoli na bezkolizyjne wprowadzenie przepisów do ustawy o gospodarce nieruchomościami, w kształcie zgodnym z intencją prawodawcy.

Podobną techniką należałoby posłużyć się w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Propozycja poprawki:

- w art. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) w art. 43 w ust. 4a po wyrazach "Rzecznika Praw Obywatelskich," dodaje się wyrazy "Rzecznika Praw Dziecka,";"

Iwona Kozera-Rytel
młodszy legislator